

Pracovní list

Ivan Olbracht: Nikola Šuhaj loupežník

[In Ivan Olbracht: *Nikola Šuhaj loupežník / Golet v údolí*,
Nakladatelství Lidové noviny, Praha 2001, s. 160–161]

Toho večera se octl Nikola v horách na rozvodí dvou řek, Terebly a Riky, nad paloukem se sirným pramenem, kde před více než dvěma roky překvapil chlapce hrající si na Nikolu Šuhaje. „Šuhajíí, půjčte nám větvičku!“ křičeli za ním, přikládajíce ruce k ústům, a jemu se ta vzpomínka mihla hlavou.

Scházel strání do údolí Riky. Prchal. Před kým, nevěděl, ale dnes poprvé v životě se to mohlo jmenovat útekem. Ani kam jde, nevěděl, měl jen tupý, těžký dojem, odkud. Jen jít, jít, a žádné lidi, ani Juru ne!

Dole se mu mihla nějaká světélka, dvě tři jak ve Vučkově svítily. Ale nechtěl tam, vyhnul se pěšinou do dědiny a zabočil do lesa.

Viděl, že je na malé mýtině na stráni nad vučkovskou myslivnou. Pod ním šuměla Rika. A za ní, na druhém břehu, ne více než tři sta kroků ve vzdušné čáře, stála budova myslivny s vysokou střechou a dvěma červenavě svítícími okny.

Nikola stál. V mracích nad údolím plul měsíc a stromy kolem měly ostré modré stíny. Také údolí bylo podivně modré a bylo jako umrlé. Jen červené, krhavé oči myslivny tupě civěly do večera, vydávající svědectví o kalné nečistotě vnitřku tam za sebou, o nějaké nemoci, která tam obchází.

„Hahó!“ zařval najednou Nikola. Nevěděl, jak se to stalo, a vlastní hlas ho překvapil.

„Hahó!“ a les jeho volání zvětšoval ohromnými vlnami, „hahó! Tady je Šuhaj!“

„Nikola Šuhaj!“ A zdálo se mu, že toto jméno, jeho jméno, roste nad vrcholky stromů a vyplňuje celé údolí až k oblakům.

„Slyšíte? Já, Nikola Šuhaj!“

Ale nikdo mu neodpovídal.

V myslivně a ve vsi bylo velké ticho. Ticho je dobré v lese; tam mluví člověku o bezpečí. Ale v blízkosti lidí je hrozné.

Plisk! – Bááá! zakřičel les střílnou ranou.

Střela projela střechou myslivny, zmateným mozkiem kalného domu.

Plisk! Plisk! Plisk!

„Hahó!“ řvalo údolí a lesy.

„Šuhaj! ... Nikola Šuhaj... Nezranitelný! ... Kterého se žádná kulka netkne...“

Okruhy analýzy (dle struktury ústní zkoušky státní maturity z češtiny)

I.

→ **zasazení výňatku do kontextu díla**

→ **časoprostor**

→ **literární druh a žánr**

II.

→ **postava**

→ **vyprávěcí způsoby**

→ **typy promluv**

III.

→ **jazykové prostředky
a jejich funkce ve výňatku**

→ **tropy a figury a jejich funkce ve
výňatku**

IV.

→ **literární a obecně kulturní kontext**